

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 71/2018-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] zastúpeného advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, ktorej podľa petitu namieta porušenie čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 1 až 4, čl. 20 ods. 1, 4 a 5, čl. 46, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 155/2011, 9 Co 156/2011, 9 Co 333/2012 a jeho rozsudkom z 29. novembra 2012 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 156/2013 a jeho uznesením z 29. februára 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2016 mailom doručená a 15. augusta 2016 predložená sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorej podľa petitu namieta porušenie čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 1 až 4, čl. 20 ods. 1, 4 a 5, čl. 46, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 155/2011, 9 Co 156/2011, 9 Co 333/2012 a jeho rozsudkom z 29. novembra 2012 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 156/2013 a jeho uznesením z 29. februára 2016.

Sťažovateľ v sťažnosti značne neprehľadným spôsobom podrobne opisuje priebeh konania o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam vedeného Okresným súdom Komárno (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C 132/1999, v ktorom vystupoval ako žalovaný, vytyka mu viaceré procesné pochybenia a porušenia Občianskeho súdneho poriadku a v závere tvrdí, že aj Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) tým, že sa po jeho odvolaní stotožnil s rozhodnutím okresného súdu bez odpovede na jeho námietky uvedené v odvolaní, postupoval v rozpore s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, a preto považuje jeho rozhodnutie za svojvoľné a nezákonné.

Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 155/2011, 9 Co 156/2011, 9 Co 333/2012 z 29. novembra 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) v rozsahu v poradí prvého potvrdzujúceho výroku dovolanie, ktorým sa domáhal, aby najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 132/1999 z 21. februára 2011 a aby vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd ako dovolací súd potom, ako vec prerokoval, rozhodol o dovolaní sťažovateľa uznesením sp. zn. 1 Cdo 156/2013 z 29. februára 2016 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) tak, že ho ako neprípustné odmietol.

Proti rozsudku krajského súdu a postupu predchádzajúcemu jeho vydaniu, ako aj proti uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť, ktorou sa domáha, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jeho základných práv podľa „čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 1 až 4, čl. 20 ods. 1, 4 a 5, čl. 46, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2, čl. 152 ods. 4“ ústavy, práv podľa „čl. 6 a čl. 13“ dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 155/2011, 9 Co 156/2011, 9 Co 333/2012 a jeho rozsudkom z 29. novembra 2012 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 156/2013 a jeho uznesením z 29. februára 2016, napadnutý rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu zrušil, vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, prikázal mu vec „čo najrýchlejšie prejednať a rozhodnúť“, priznal mu finančné zadost'učinenie v sume 10 000 € a tiež aj úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

II.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 155/2011, 9 Co 156/2011, 9 Co 333/2012 a jeho rozsudkom z 29. novembra 2012

Vo vzťahu k napadnutému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 155/2011, 9 Co 156/2011, 9 Co 333/2012 a jeho rozsudku z 29. novembra 2012 je najprv potrebné poukázať na názor ústavného súdu, podľa ktorého v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010) s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). Tak to napokon vyplýva aj z uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 122/2013-38 z 12. marca 2013, ktorým ústavný súd odmietol ako neprípustnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojich práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 155/2011, 9 Co 156/2011, 9 Co 333/2012 a jeho rozsudkom z 29. novembra 2012.

Keďže uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 8. júna 2016, ústavný súd považuje lehotu na podanie sťažnosti proti namietanému postupu krajského súdu a jeho rozsudku z 29. novembra 2012 za dodržanú.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ krajskému súdu vytýka nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, keďže podľa jeho tvrdenia sa krajský súd

nevysporiadal „*takmer ani s jedinou námietkou... a teda nedal odpoveď na jeho špecifické argumenty podstatné pre rozhodnutie vo veci, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ktoré bolo navyiac procesne zmätočné*“.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument prednesený v súdnom konaní, stačí, aby reagoval na ten argument, ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (m. m. Ruiz Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

Ústavný súd viazaný petitom sťažnosti (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) uvádza, že sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu svoju sťažnosť v tomto smere bližšie neodôvodnil.

Ústavný súd v tejto súvislosti konkrétne uvádza, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem všeobecného konštatovania o porušení ním označených práv a rekapitulácie svojich námietok uplatnených v odvolaní proti rozsudku okresného súdu bližšie neuvádza, na ktoré „*špecifické argumenty podstatné pre rozhodnutie vo veci*“ nedostal od krajského súdu dostatočnú odpoveď, a tým ani bližšie neobjasňuje spôsob, ako malo dôjsť k porušeniu ním označených práv rozsudkom krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu. K sťažnosti nepriložil ani napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co 155/2011, 9 Co 156/2011, 9 Co 333/2012 z 29. novembra 2012 s vyznačením nadobudnutia jeho

právoplatnosti a domáha sa jeho zrušenia, hoci na ústavný súd už obracia v poradí so šiestou sťažnosťou.

Ústavný súd ďalej uvádza, že v prípade, ak účastník konania zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom svoju sťažnosť dostatočným spôsobom nekonkretizuje, a tým ústavnému súdu neobjasní vzťah medzi namietaným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namieta, nemôže zároveň očakávať, že ústavný súd nahradí nedostatok jeho procesnej aktivity v tomto smere. Sťažovateľa v tomto smere zaťažuje jeho procesná povinnosť predostrieť dostatočne konkretizované tvrdenia, keďže primeranosť odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu a postupu predchádzajúcemu jeho vydaniu možno posudzovať iba vo vzťahu k určitému špecifickému tvrdeniu účastníka konania, ktorým aspoň v základných bodoch ozrejní príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom a rozhodnutím všeobecného súdu a označeným základným právom a slobodou, ktorých porušenie namieta.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v predloženej podobe v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu a postupu predchádzajúcemu jeho vydaniu nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta), pričom v tejto súvislosti vychádzal ústavný súd z toho, že podľa údajov uvedených v sťažnosti sťažovateľ je zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou.

Keďže predmetná sťažnosť v tejto časti neobsahuje dostatočné odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

II.2 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 156/2013 a jeho uznesením z 29. februára 2016

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je námietka sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pretože sťažovateľ nedostal odpoveď na *«špecifické argumenty..., ktoré boli zahrnuté v jeho odvolaní (správne dovolaní, pozn.), a to ani a) vo vzťahu k odňatiu práva účastníka v zmysle § 237 f) OSP, keď žalovaný upozorňoval na to, že podľa § 156 ods. 3 O. s. p.: Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ako vyplýva z písomnosti na čísle listu 912, súd dal pokyn na oznámenie termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia dňa 29. 11. 2012 – teda V DENĽ rozhodnutia, aj to len vo dvoch (z celkovo troch) prejednávanych vecí (9 Co/155/2011 a 9 Co/156/2011), napriek tomu však malo byť vyhlásenie rozhodnutia oznámené na úradnej tabuli súdu 22. 11. 2012 – teda týždeň pred vydaním pokynu (číslo listu 913). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vo veci 9 Co 333/2012 sa v spise nenachádza vôbec... nastala teda obdobná situácia, aká bola dôvodom zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu v inej dovolacej cause – vid' uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 248/2011 (strana 8)*

b) vo vzťahu ku skutočnosti, že žalobcovia môžu vystupovať procesne samostatne iba vtedy, ak sa každý z nich domáha voči žalovanému práva v rozsahu svojho vlastného práva (v tomto prípade v rozsahu spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam – pokiaľ by každý zo žalobcov popieral vlastnícke právo žalovaného v rozsahu žalobcovi patriaceho spoluvlastníckeho podielu). Pokiaľ však žalobcovia žalobným petitom popierajú vlastníctvo žalovaného v celku (v podiele 1/1), hoci ani jeden zo žalobcov a ani žalobcovia v súhrne nepreukázali, že by im svedčilo vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam ako CELKU,

nestotožňuje sa žalovaný s úvahou NS SR o procesnej samostatnosti žalobcov a poukazuje tiež, že ak sa má výrok rozsudku vzťahovať na všetkých žalobcov (teda nie tak, že každý zo žalobcov popiera vlastníctvo žalovaného v rozsahu konkrétneho, žalobcovi patriaceho spoluvlastníckeho podielu), a potom ani výrok rozsudku o tom, že sa popiera vlastníctvo žalovaného k nehnuteľnostiam v spoluvlastníckom podiele 1/1, nemôže byť správny ani z hľadiska hmotného práva, ani z hľadiska práva procesného. Navyiac, doteraz nedostal žalovaný odpoveď na to, komu bude patriť (po vyslovení, že žalobca nie je vlastníkom nehnuteľností) tá časť nehnuteľností, ku ktorej nepreukazujú vlastníctvo žalobcovia, ale zároveň na základe rozsudku je „odňaté“ – popreté vlastníctvo žalovaného aj k tejto časti nehnuteľností.

c) vo vzťahu k tomu, že žalovaný poukazoval - a ani na tento svoj argument odpoveď nedostal – aj na to, že v súdnom spise na čísle listu 914 sa nachádza inštrukcia predsedníčky odvolacieho senátu, aby (bližšie neidentifikované) podanie bolo zapísané do registra Co na základe odvolania žalobcu v 3. rade proti uzneseniu OS Komárno na č. l. 781. Ako vyplýva z obsahu súdneho spisu i zo samotného uznesenia na čísle listu 781, žalobca v 3. rade nemohol podať odvolanie, pretože v čase vyhlásenia prvoinštančného rozsudku bol mŕtvy, a teda aj prípadné procesné plnomocenstvo zaniklo jeho smrťou. Navyiac, vyhlásenie rozhodnutia v tejto veci (9 Co 333/2012) nebolo verejné, pretože jeho vyhlásenie nebolo nielen predpísaným, ale žiadnym spôsobom zverejnené a preto nemohlo ísť o verejné vyhlásenie rozhodnutia v zmysle procesných predpisov i aplikačnej (vrátane judikátornej) praxe.

d) vo vzťahu k nepreukázaniu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, keďže žalobcovia nikdy neboli zapísaní v katastri nehnuteľností ako vlastníci a nedisponujú ani listinou, ktorá by bola vkladuschopná. Z uvedeného dôvodu žalovaný opakovane upozorňoval na to, že nie je splnená jedna zo základných podmienok určovacej žaloby – a to, že už priamo VÝROKOM ROZSUDKU sa odstráni právna neistota žalobcov. Žalovaný poukazuje na to, že až do dnešného dňa je (pravdepodobne z dôvodu nevykonateľnosti rozsudku cez zápis v katastri nehnuteľností) žalovaný evidovaný na príslušných listoch vlastníctva týkajúcich sa nehnuteľností, ktoré boli predmetom konania, ako vlastník nehnuteľností, a podľa verejne prístupného registra (www.katasterportal.sk) nie je

k nehnuteľnostiam vyznačená ani plomba svedčiaca o tom, že by bola katastrálnemu odboru doručená akákoľvek listina preukazujúca vlastnícke právo žalobcov.

e) vo vzťahu k splneniu podmienok vydržania (nadobudnutia vlastníctva kvalifikovaným uplynutím času) v zmysle § 2 zákona č. 293/1992 Zb.

f) Navyiac, počas konania zomreli účastníci konania – žalobcovia: a) žalobca v 2. rade dňa 3. 7. 2015, b) žalobca v 3. rade 16. 7. 2009, c) žalobca v 6. rade 06. 5. 2013,

d) žalobca v 5. rade dňa 29. 11. 2015. Preto je nesporné, že akékoľvek rozhodnutie (či už Krajského súdu v Nitre ako súdu odvolacieho, alebo Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho) nemôže byť rozhodnutím procesné správny, keďže účastníci smrťou stratili právnu subjektivitu, súd nekonal s ich nástupcami a ani im neustanovil v konaní opatrovníka.».

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ku ktorej došlo tým, že krajský súd v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Co 155/2011 a sp. zn. 9 Co 156/2011 na prerokovanie odvolania najskôr nariadil pojednávanie a následne rozhodol bez jeho nariadenia, najvyšší súd uviedol:

„Na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, e/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 214 ods. 1 O. s. p.). V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.).

Z ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O. s. p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods. 1 O. s. p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O. s. p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd sám.

Žalovaný v dovolaní argumentoval tým, že ak bolo najskôr nariadené vo veci pojednávanie, tak z uvedeného prezumoval, že odvolací súd chcel v konaní zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 31. októbra 2012 bolo odročené na neurčito z dôvodu nevykázaného doručenia predvolania

na termín pojednávania žalovanému u aj jeho právnej zástupkyne. Následne súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 156 ods. 3 O. s. p. dňa 29. novembra 2012 (pozri č. l. 913). Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podrobne špecifikoval svoje dôvody, ktoré ho viedli ku konečnému rozhodnutiu bez nariadenia pojednávania s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, č. k. III. ÚS 60/2011-45.“

Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia k namietanej vade podľa § 237 ods. 1 písm. b) OSP, ktorú sťažovateľ konkretizoval tým, že jeden z pôvodných žalobcov (konkrétne žalobca v treťom rade [REDACTED]) zomrel a následne jeho právni nástupcovia nevstúpili do jeho právneho postavenia žalobcu v súdnom konaní, pričom takýto postup nie je podľa jeho názoru možný, pretože sa v danom prípade ide o nerozlučných spoločníkov v zmysle § 91 ods. 2 OSP, uviedol:

«Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je zrejmé, že v prejednávanej veci v konaní o určenie vlastníctva ide v prípade viacerých žalobcov o ich nerozlučné spoločenstvo v zmysle § 91 ods. 2 O. s. p. Napriek tomu však nemožno prisvedčiť námietke dovolateľa o strate aktívnej vecnej legitímácie žalobcov. Dovolateľ si pri správnom závere o nerozlučnom spoločenstve žalobcov nesprávne interpretoval ustanovenie § 91 ods. 2 O. s. p. a nerozlučnému spoločenstvu účastníkov konania priradil taký obsah, ktorý mu nezodpovedá a ktorý nemá podklad v uvedenom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Ustanovenie § 91 O. s. p. sa týka procesného postavenia jednotlivých účastníkov a procesných účinkov ich úkonov medzi účastníkmi navzájom a tiež, vo vzťahu k tretím osobám (napríklad k účastníkom na opačnej procesnej strane). Vyplýva to celkom zreteľne v prípade samostatného spoločenstva z formulácie „koná každý z nich samostatne“ (§ 91 ods. 1 O. s. p.) a v prípade nerozlučného spoločenstva z formulácie „platia úkony jedného z nich“ (§ 91 ods. 2 O. s. p.). Uvedené ustanovenie ale neupravuje opak – procesné účinky úkonov tretích osôb (stojacich mimo spoločenstva) vo vzťahu k jednotlivým spoločníkom. Neurčuje teda, že by v prípade samostatných spoločníkov boli procesné úkony tretích osôb spôsobilé vyvolať požadované procesné účinky len ak boli urobené individuálne voči každému samostatnému spoločníkovi. Obdobne v prípade nerozlučných spoločníkov

neurčuje, že by právne úkony tretích osôb mali zamýšľané procesné účinky len ak tieto úkony boli urobené spoločne voči všetkým spoločníkom.

Najvyšší súd k vyššie uvedenému dodáva, že spôsobilosť byť účastníkom konania treba odlišovať aj od tzv. vecnej legitímácie účastníka (aktívnej alebo pasívnej) predstavujúcej hmotnoprávny vzťah účastníka k prejednávanej veci, ktorá je z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. b/ O. s. p. právne irelevantná.»

V súvislosti so sťažovateľom namietanou vadou podľa § 237 ods. 1 písm. c) OSP (nedostatok procesnej spôsobilosti a riadneho zastúpenia účastníka konania) najvyšší súd uviedol:

„Uvedenú vadu síce žalovaný formálne namietal, obsah dovolania ale nasvedčuje tomu, že k tejto námietke žalobcu treba skôr priradiť tú časť jeho dovolacej argumentácie, v rámci ktorej poukazuje na nerozlučné spoločenstvo žalobcov a nedostatok vecnej legitímácie. K uvedeným skutočnostiam sa už dovolací súd dostatočne vyjadril vyššie, preto musí konštatovať, že v predmetnej veci boli účastníci riadne zastúpení svojimi právnymi zástupcami. Z toho dôvodu nedošlo ním namietanými okolnosťami k procesnej vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. c/ O. s. p. Predmetnú námietku preto dovolací súd nepovažuje za opodstatnenú.“

Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho uznesenia osobitne vyjadril aj k namietanej vade podľa § 237 ods. 1 písm. a) OSP, keď uviedol:

„V posudzovanej veci je predmetom konania nárok, ktorý z hľadiska právnej úpravy vo všeobecnosti spadá do oblasti ochrany vlastníckeho práva. Avšak v tomto prípade sa nejedná o zapieraciu vlastnícku žalobu, ale o určovaciu žalobu s negatívnym petitom, čiže určením, že určitý právny (vlastnícky) vzťah tu nie je. Takáto žaloba opierajúca sa o § 80 písm. c/ O. s. p. je žalobou vyplývajúcou z občianskoprávných vzťahov a rozhodovanie o nej podľa § 7 ods. 1 O. s. p. spadá do právomoci súdu. a ten je teda povinný o nej rozhodnúť. Vzhľadom na uvedené nemožno odvolaciemu súdu preto vytýkať, že by jeho procesný postup bol nesprávny, a že by viedol k vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p.“

Najvyšší súd sa zaoberal aj dovolacím dôvodom podľa § 237 ods. 1 písm. d) OSP a v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

„Prekážku prv začatého súdneho konania (litispendencia) upravuje ustanovenie § 83 O. s. p., podľa ktorého začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie. Prekážka litispendencie je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, teda o to isté, o čo ide v inom konaní. Samotná skutočnosť, že v určitom konaní je jeho predmetom to isté právo alebo že jeho účastníkmi sú tí istí účastníci, ešte neznamená, že ide o tú istú vec. Totožnosť veci charakterizujú určité znaky, ktoré musia byť dané zároveň a sú nimi: totožnosť osôb a totožnosť predmetu konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t. j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ak majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie. Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov, ktorí sú (boli) účastníkmi už prv začatého konania. Pokiaľ z uvedených znakov chýba čo i len jeden, nejde o tú istú vec, takže prebiehajúce iné konanie nemôže zakladať prekážku litispendencie.

V danom prípade jednoznačne chýba nielen totožnosť účastníkov, ale aj totožnosť predmetu konania (určenie vlastníckeho práva a ako uviedol žalovaný rozhodnutie o dedičstve po jeho právnom predchodcovi). Prejednávanie dedičstva po poručiťovi a nárok uplatnený určovacou žalobou sú dve absolútne odlišné konania, už len z pohľadu sporovosti konania a ne/existencie návrhu. Preto ani prinajmenšom nemožno tieto konania stotožňovať a uplatňovať na ne námietku rozsúdenej alebo rozhodnutej veci.“

Pokiaľ ide o ostatné sťažovateľom uplatnené námietky, najvyšší súd uviedol:

„Ostatné námietky dovolateľa, ktoré uvádza v dovolaní ohľadne tých skutočností, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že oba sudy nedostatočne zistili skutkový stav a na základe už vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym právnym a skutkovým zisteniam a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pokladá dovolací súd za irelevantné vo vzťahu k prípustnosti

dovolania. Tieto námietky by mohli byť subsumované pod dovolacie dôvody, avšak dovolací súd je oprávnený sa nimi zaoberať len v prípade, ak by bolo dovolanie prípustné.“

Takto formulované právne závery najvyššieho súdu nenesú podľa názoru ústavného súdu žiadne prvky arbitrárnosti v jeho postupe, ktoré mali byť korigované v konaní pred ústavným súdom, a mohli tak zakladať ústavnú neudržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že argumentácia sťažovateľa je len opakovaním jeho predchádzajúcej odvolacej argumentácie, v rámci ktorej polemizoval s právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozsudku krajského súdu, a je výlučne výrazom jeho odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, aké zastávajú všeobecné súdy, do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na už uvedené nie je ani oprávnený ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Sťažovateľom uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia najvyššieho súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

V súvislosti s nastolenou otázkou právneho posúdenia veci najvyšším súdom ústavný súd konštatuje, že uvedené právne závery najvyššieho súdu sa pohybujú v rámci obvyklého významu interpretovaných pojmov, a predstavujú tak jednu z možných výkladových alternatív, pričom ústavný súd v rámci svojej právomoci nie je povinný korigovať právne názory všeobecných súdov za predpokladu, že na danú vec existujú dva odlišné právne názory, ktoré sú ústavne udržateľné. V tejto súvislosti je potrebné aj s poukazom na závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uviesť, že princíp právnej istoty, ktorý bol nastolený právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu, môže ustúpiť iba výnimočne, a to pre účely zaistenia korekcie závažných justičných omylov (pozri napr. rozsudok ESLP Ryabikh proti Rusku z 24. 7. 2003, sťažnosť č. 52854/99) a napravenia väd zásadného významu pre súdny systém, a nielen z dôvodu dosiahnutia právnej čistoty rozhodnutia všeobecného súdu (pozri napr. rozsudok ESLP Sutyezchnik proti Rusku z 23. 7. 2009, sťažnosť č. 8269/02).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažostnej argumentácie sťažovateľa dospel k záveru, že najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedal všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárne.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľovi v okolnostiach danej veci pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika so skutkovými a právnymi závermi najvyššieho súdu, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov) nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu, reálnosť ktorých by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2018